

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Olgy Stránské a soudců
Mgr. Jana Čížka a JUDr. Milana Podhrázkého ve věci

žalobce: **Ing. T. M.,**
bytem K., P.,

proti

žalovanému: **Státní pozemkový úřad,**
sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3,

za účasti: Dipl. Ing. J. C.-M.,
bytem Š., Z.,
zastoupený advokátem Mgr. Liborem Kaslem, LL.M. et LL.M.,
sídlem Palackého 740/1, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2017, č. j. SPU 029164/2017,

takto:

- I. K. C.-M., bytem Z., O., **není** osobou zúčastněnou na řízení.
- II. Žaloba **se zamítá.**
- III. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou dne 13. 4. 2017 se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2017, č. j. SPU 029164/2017 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno usnesení Krajského pozemkového úřadu pro Středočeský kraj (dále jen „krajský pozemkový úřad“) ze dne 19. 8. 2014, č. j. SPU 390493/2014, 2695/92, R VI 2/2014 (dále jen „prvoinstanční usnesení“). Tímto usnesením bylo žalobci odepřeno nahlížení do správního spisu vedeného pod sp. zn. 2695/92, 3834/92, 4153/92, 4158/92 (dále jen „restituční spis“) ve věci uplatnění restitučních nároků oprávněných osob Dipl. Ing. J. C.-M. a K. C.-M. (dále jen „restituenti“).
2. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí po rekapitulaci průběhu předchozího řízení a obsahu prvoinstančního usnesení zabýval především vypořádáním odvolacích námitek žalobce. Uvedl, že si lze stěžii představit, že by rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Příbram ze dne 24. 10. 2006, č. j. 2695/92, 3834/92, 4153/92, 4158/92, R VI 7/2006 (dále jen „rozhodnutí z roku 2006“), které bylo vydáno v restitučním řízení a bylo podkladem pro zápis do katastru nemovitostí, bylo nicotné. Žalobcem namítané vady tohoto rozhodnutí nemohou zakládat jeho nicotnost. K žalobcovým námitkám ohledně jeho aktivní legitimace k podání žaloby proti uvedenému rozhodnutí podle části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), uvedl, že účastníci restitučního řízení jsou uvedeni v § 9 odst. 8 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o půdě“), z něž plyne, že žalobce jako odvolatel proti usnesení o nahlížení do spisu jeho účastníkem není. Rozhodnutí o přípustnosti žaloby podle části páté o. s. ř. je na příslušném soudě. Kdo je oprávněn podat takovou žalobu, upravuje § 246 odst. 1 o. s. ř. Dále žalovaný uvedl, že žalobci lze dát za pravdu v tom, že kritériem pro umožnění nahlížení do spisu nemůže být, zda žalobce může být úspěšný v jím vedených soudních řízeních. Poukázal rovněž na skutečnost, že žalobci již byly poskytnuty informace z restitučního spisu na základě jeho žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), které mohl uplatnit v soudních řízeních. Dále uvedl, že provedl šetření u jednotlivých soudů, aby zjistil, v jakých věcech jsou vedena řízení, ve kterých vystupuje žalobce jako účastník. Zjistil, že většina z těchto řízení již byla skončena a zbývající se přímo netýkají restitučního nároku rodiny C.-M.. Jde o věci vedené u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 12 C 199/2008 a sp. zn. 9 C 180/2008, v nichž se jedná o náhradu škody. Žalovanou stranou v těchto věcech nejsou restituenti. Žalovaný proto v těchto řízeních nespatořoval právní zájem žalobce ani jiný vážný důvod k nahlížení do restitučních spisů. Dále žalovaný uvedl, že žalobcem uváděný rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 23. 1. 2014, č. j. 1 Afs 87/2013 – 73 (všechna citovaná rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz), je v dané věci nepřipadný. Škoda žalobci vznikla protiprávním postupem povinné osoby, která prodejem pozemku p. č. X v k. ú. D. (dále jen „sporný pozemek“) porušila § 5 odst. 3 zákona o půdě, nikoliv nesprávným úředním postupem.

K námitce podjatosti žalovaný uvedl, že ji lze pouze vztáhnout ke konkrétní osobě. Dále uvedl, že podání trestního oznámení na JUDr. K. není důvodem pro nahlížení do spisu, neboť orgány činné v trestním řízení si podle potřeby kompletní spisový materiál obstarají. Konečně žalovaný uvedl, že v restitučním spise se nachází řada osobních dokumentů. Nahlížením osoby, která nemá uloženu povinnost mlčenlivosti, by mohlo být porušeno právo na ochranu osobnosti restituentů.

II. Obsah žaloby

3. Prvním žalobním bodem žalobce nejprve obecně namítl, že žalovaný v napadeném rozhodnutí z větší části (konkrétně na prvních 22 stranách) hodnotil, zda žalobce bude na základě dokumentů získaných z restitučního správního spisu v řízeních před jinými orgány úspěšný, což mu ale nepřísluší, neboť jeho povinností bylo pouze posoudit, zda má žalobce právní zájem nebo jiný vážný důvod k nahlížení. V souvislosti s tím následně žalobce polemizoval s vypořádáním některých svých námitek žalovaným. Opět namítl, že žalovanému nepřísluší hodnotit úspěšnost jeho procesní strategie v jím vedených soudních řízeních včetně otázky, zda je rozhodnutí z roku 2006 nicotné, k čemuž odkázal na rozsudek NSS ze dne 28. 3. 2013, č. j. 9 Afs 23/2012 – 73. Podle názoru žalobce toto rozhodnutí nicotným je, což následně v žalobě obšírně zdůvodňoval. Dále žalobce namítl, že žalovaný ani neměl prověřovat, zda je žalobce aktivně legitimován k podání žaloby podle části páté o. s. ř., neboť to opět nesouvisí s jeho právním zájmem, resp. jinými důvody k nahlížení. Dále žalobce namítl, že žalovaný rovněž irrelevantně argumentuje soudními rozhodnutími, které se týkaly restitučních nároků restituentů. Následně rozsáhle argumentoval, že tato rozhodnutí (zejména rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 10. 2002, č. j. 44 Ca 146/2002 – 68) jsou nezákonná, neboť W. C.-M. pozbyl československé občanství. Dále žalobce namítl, že napadené rozhodnutí je vnitřně rozporné, neboť žalovaný sice připouští, že úspěšnost žalobce v jím vedených sporech nemůže být relevantním kritériem pro hodnocení jeho žádosti o nahlížení, avšak přesto se jí v předchozích odstavcích svého rozhodnutí zabývá. Dále namítl, že prostřednictvím zákona o svobodném přístupu k informacím nelze získat jakékoliv informace od povinného subjektu, zejména stěžejní důkazy o neoprávněnosti restituce restituentů.
4. Druhým žalobním bodem žalobce namítl, že jeho právní zájem by měl být posuzován k datu podání žádosti o nahlížení restitučního spisu, tj. k roku 2008. Žalovaný totiž záměrně vydával nepřezkoumatelná rozhodnutí, aby postupem času žalobcův právní zájem pominul. Toto je již čtvrtá žalobcová žaloba ve věci nahlížení do spisu. Dochází tak k porušování žalobcova práva na spravedlivý proces. Pro případ, že se zdejší soud s tímto názorem neztotožní, pak v rámci druhého žalobního bodu žalobce dále namítl, že mu právo nahlížet vzniklo z jiného vážného důvodu, jímž je šikanózní postup žalovaného. Uvedl, že v současné době jsou skutečně vedena již jen dvě soudní řízení, a to u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 9 C 180/2008 a 12 C 199/2008. Žalovaný však i zde nepřipustně předjímá, jaký bude výsledek těchto sporů. Žalobce poté obšírně rekapituloval předmět a průběh některých svých soudních sporů. Ke shora uvedené věci pod sp. zn. 9 C 180/2008 žalobce uvedl, že se domáhá vrácení kupní ceny. K úspěchu potřebuje prokázat, že kupní smlouva uzavřená žalobcem s Ing. K., resp. předchozí kupní smlouva mezi ním a městem Dobříš, byla neplatná. K tomu sice stačí jako důkaz rozhodnutí z roku 2006, avšak žalobcová procesní strategie je prý odlišná. Chce totiž namítat nicotnost tohoto rozhodnutí, neboť Okresní soud v Příbrami má při řešení předběžné otázky pravomoc ji vyslovit. Rozhodnutí z roku 2006 bylo pouze deklaratorní, což podle žalobce znamená, že vlastníkem sporného pozemku zůstal on a jeho manželka. K věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 9 C 180/2008 pak uvedl, že se jedná o žalobu o náhradu škody, která mu měla být způsobena městem Dobříš tím, že jako povinná osoba dostatečně nehájilo své vlastnické právo ke spornému pozemku v restitučním řízení. K dalším věcem vedeným u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 14 C 53/2008 a 10 C 230/2010 žalobce uvedl, že

již byly pravomocně skončeny s tím, že v nich žalobci nebylo soudy (včetně Ústavního soudu) vyhověno. V první uvedené věci šlo o určení vlastnického práva ke spornému pozemku. Předmětem druhé byla žaloba podle části páté o. s. ř. proti rozhodnutí z roku 2006, která byla odmítnuta pro nedostatek aktivní legitimace žalobce. Žalobce v této věci podal stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“), pro kterou potřeboval nahlížet do restitučního spisu. Totéž žalobce zvažuje i ohledně věcí vedených u zdejšího soudu pod sp. zn. 46 A 57/2012 a 45 A 25/2015. Konečně žalobce poukázal na to, že u Městského soudu v Praze podal další žalobu vedenou pod sp. zn. 8 A 48/2017 proti nezákonnému zásahu žalovaného, a že hodlá k Ministerstvu spravedlnosti podat žádost o náhradu škody způsobenou žalobci postupem českých soudů, k čemuž také potřebuje dokumenty z restitučního spisu.

5. Dále třetím žalobním bodem žalobce namítl, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť žalovaný nevypořádal jeho odvolací námitku, kterou namítal, že chráněné dokumenty typu rodných listů nemohou být vyloučeny z nahlížení, neboť právě ty jsou zásadní pro posouzení oprávněnosti restitučního nároku restituentů, a že při případné anonymizaci je u každého dokumentu žalovaný povinen zdůvodnit, proč ji provedl.
6. Posledním, čtvrtým žalobním bodem žalobce namítl, že všichni pracovníci žalovaného, kteří se v minulosti i nyní na napadeném rozhodnutí podíleli, jsou podjatí, neboť kryjí pochybení své nebo svých spolupracovníků v restituční věci.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že meritorní rozhodnutí ohledně restitučního nároku jsou již delší dobu v právní moci, lhůty pro přezkumné řízení a obnovu řízení uplynuly a o věci již bylo rozhodnuto příslušnými správními i soudními orgány. Prokazování právního zájmu žalobce je tak problematické. V restitučním spise se nenacházejí žádné nové doklady, o nichž by žalobce nevěděl nebo je neznal. Část odůvodnění napadeného rozhodnutí týkající se oprávněnosti restitučního nároku je podle žalovaného ve věci relevantní, neboť žalobce spatřuje svůj právní zájem v prokazování nezákonnosti rozhodnutí z roku 2006. Pokud žalobce namítá, že doklady z restitučního spisu potřebuje k ochraně svého vlastnického práva ke spornému pozemku, tak to se mu již nezdařilo, neboť o něm již příslušné správní a soudní orgány pravomocně rozhodly. K získání náhrady škody žalobci plně postačí prokázat, jak pozemek získal a že o něj přišel rozhodnutím Okresního soudu v Příbrami ze dne 24. 6. 2008, č. j. 14 C 53/2008 – 143, jímž byla vyřešena i otázka duplicitního zápisu tohoto pozemku. Pracovníci žalovaného nejsou podjatí, na oprávněnosti nároku restituentů mezi nimi panovala shoda. Žalovaný nevydává pořád dokola nepřezkoumatelná rozhodnutí, napadené rozhodnutí je dostatečně odůvodněno.

IV. Replika žalobce a jeho další podání

8. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného uvedl, že tvrzení žalovaného, že v restitučním spise se nenacházejí žádné nové podklady, nemůže vyvrátit ani potvrdit, neboť mu do něj nebylo umožněno nahlédnout. Dokumenty, které žalobce získal na základě zákona o svobodném přístupu k informacím, byly anonymizovány. Právě anonymizované údaje v dokumentech však mohou být zásadní. Zákon o svobodném přístupu k informacím se také nevztahuje na listiny, které do spisu založily osoby, které nejsou povinnými subjekty podle tohoto zákona. Lhůty pro přezkum a obnovu řízení v restitučních věcech sice

uplynuly, stalo se tak ale chybou žalovaného. Proto chce žalobce alespoň dosáhnout náhrady škody a vede řízení u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 9 C 180/2008 a 12 C 199/2008. Žalobce chce prokázat, že město Dobříš v restitučním řízení porušilo povinnost péče řádného hospodáře ve vztahu k jeho majetku. Následně opět argumentoval, že rozhodnutí soudů a správních orgánů ohledně restitučních nároků restituentů jsou nezákonná a kritizoval jejich postup, který označil za „zločinné spolčení.“

9. V doplnění repliky ze dne 5. 1. 2018 žalobce dále uvedl, že odmítá názor, že restituční spis si Okresní soud v Příbrami může vyžádat, neboť ten takovému návrhu žalobce nemusí vyhovět. Ten žalobci přitom podle jeho názoru ani vyhovět nemůže, neboť jinak by vyšlo najevo „*fatální pochybení*“ jeho soudců, kteří v minulosti o restitučních nárocích restituentů rozhodovali.
10. V podání ze dne 7. 3. 2018 žalobce zopakoval, že své důvody k nahlížení do restitučního spisu spatřuje v řízeních vedených u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 9 C 180/2008 a 12 C 199/2008 a opět detailně rozváděl, jakým způsobem v nich argumentuje.

V. Osoby zúčastněné na řízení

11. Osoba zúčastněná na řízení ve svém vyjádření k žalobě uvedla, že podle § 38 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), mají právo nahlížet do spisu dvě skupiny osob. První jsou účastníci řízení, druhou osoby, které prokáží právní zájem nebo jiný vážný důvod k nahlížení za předpokladu, že nedojde k porušení práv účastníků řízení. Žalobce účastníkem restitučního řízení nebyl. Žalobci jako třetí osobě také nelze zpřístupnit restituční spis jen z důvodu, že v současné době vede soudní spory s třetími subjekty, s ohledem na něž má právní zájem na získání pro něj osobně zajímavých listin. V této souvislosti osoba zúčastněná na řízení poukázala na rozsudek NSS ze dne 22. 7. 2010, č. j. 9 As 17/2010 – 73. Dále odkázala na rozsudek NSS ze dne 28. 3. 2013, č. j. 9 Afs 29/2012 – 53, podle něž má správní orgán posuzovat, zda právní zájem žadatele je konkrétní a prokázaný. Uvedla, že žalobce žalovanému nesdělil žádné konkrétní informace z restitučního spisu, které by mu mohly v jím vedených řízeních prospět. Informace, které žalobce požaduje, nemají žádnou souvislost s řízeními vedenými žalobcem u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 9 C 180/2008 a 12 C 199/2008. Listiny obsažené v restitučním spise nemohou mít vliv na jejich výsledek. V prvním z těchto řízení se žalobce vůči třetí osobě domáhá vrácení kupní ceny za sporný pozemek, který byl na něj neplatně převeden v důsledku porušení § 5 odst. 3 zákona o půdě. Ve druhém se žalobce vůči městu Dobříš a této třetí osobě domáhá náhrady škody, která mu měla být neplatným převodem způsobena. Ani v jednom z těchto řízení tedy již nebude otázka oprávněnosti restitučního nároku restituentů řešena. Dále uvedla, že žalobce opakovaně argumentuje tím, že restituční nárok restituentů nebyl dán, a proto byla kupní smlouva ke spornému pozemku platná. Převod sporného pozemku na žalobce však byl absolutně neplatný ze zákona bez ohledu na to, zda byl nebo nebyl uplatněn restituční nárok, případně pokud byl uplatněn, pak do pravomocného rozhodnutí o něm. Vady restitučního řízení nemohou mít vliv na obě soudní řízení vedená žalobcem. Konečně uvedla, že předpokladem aplikace § 38 odst. 2 správního řádu je i to, že nahlédnutím nebude porušeno právo některého z účastníků. Restituční spis přitom obsahuje listiny s citlivými údaji o rodinných příslušnících osoby zúčastněné na řízení.
12. Soud rovněž uvádí, že výzvou ze dne 3. 4. 2018, č. j. 46 A 81/2017 – 105, podle § 34 odst. 2 věty druhé s. ř. s. vyzval K. C.-M. k oznámení, zda bude uplatňovat práva osoby

zúčastněné na řízení a stanovil jí k tomu lhůtu dvou týdnů ode dne doručení této výzvy. Současně ji soud poučil, že později se práv osoby zúčastněné na řízení domáhat nelze. Tato výzva jí byla doručena v pátek 6. 4. 2018. Posledním dnem stanovené lhůty tak byl 20. 4. 2018. Oznámení K. C.-M. o tom, že hodlá práva osoby zúčastněné na řízení uplatňovat, bylo soudu z datové schránky její zástupkyně doručeno až dne 10. 5. 2018, tedy po uplynutí stanovené lhůty, aniž by zároveň podle § 40 odst. 5 s. ř. s. požádala o prominutí jejího zmeškání. Soud proto prvním výrokem vyslovil, že není osobou zúčastněnou na tomto řízení (§ 34 odst. 4 s. ř. s.).

VI. Skutková zjištění soudu

13. Ve svých skutkových zjištěních soud vycházel z obsahu správního spisu předloženého mu žalovaným dne 21. 8. 2017, a doplněným na žádost soudu dne 31. 5. 2018. Soud rovněž poznamenává, že v této věci již dvakrát rozhodoval, průběh správního řízení je mu tedy detailně znám z předchozí rozhodovací činnosti. V této souvislosti tedy rovněž odkazuje na detailní rekapitulaci průběhu dřívějších fází správního řízení obsaženou v rozsudcích zdejšího soudu ze dne 1. 4. 2014, č. j. 46 A 52/2012 – 168, a ze dne 3. 10. 2016, č. j. 45 A 18/2015 – 156.
14. Žádostí ze dne 26. 7. 2008 požádal žalobce Pozemkový úřad Příbram o poskytnutí informace spočívající v tom, kde se nachází (ve kterém státním archívu, fondu, svazku) jím označené dokumenty, na něž Pozemkový úřad Příbram odkazoval v rozhodnutí ze dne 24. 10. 2006, č. j. 2695/92, 3834/92, 4153/92, 4158/92, R VI 7/2006 (tj. rozhodnutí z roku 2006) a požádal o jejich zaslání. Současně v rámci této žádosti dodal, že „[p]okud by jste snad měli [...] problém mně tyto dokumenty zaslat, pak prosím o informaci, zda mi umožníte nahlédnout do Vašeho spisu, kde tyto dokumenty máte“, s tím že jako důvod uvedl, že vede restituční spor s rodinou C.-M. o pozemek parc. č. X v k. ú. D. (tj. sporný pozemek). Na základě rozhodnutí z roku 2006 byl žalobci sporný pozemek odebrán a proto má silný právní zájem „prověřit všechny skutečnosti a okolnosti ohledně této restituce“.
15. Pozemkový úřad Příbram usnesením ze dne 22. 9. 2008, č. j. 2695/92, R VI 10/08, nejprve odepřel žalobci právo nahlédnout do restitučního spisu. Ministerstvo zemědělství rozhodnutím ze dne 24. 11. 2008, č. j. 37704/08-13300, odvolání žalobce zamítlo a napadené usnesení potvrdilo. Toto rozhodnutí napadl žalobce žalobou u Městského soudu v Praze, který rozhodnutí ministerstva rozsudkem ze dne 30. 11. 2010, č. j. 11 A 143/2010 – 136, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Kasační stížnost podanou proti tomuto rozsudku Ministerstvem zemědělství Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 14. 11. 2011, č. j. 5 As 35/2011 – 86. V návaznosti na zrušení svého předchozího rozhodnutí soudem Ministerstvo zemědělství rozhodnutím ze dne 7. 1. 2012, č. j. 228752/2011-MZE-13302, zrušilo rozhodnutí Pozemkového úřadu Příbram ze dne 22. 9. 2008, a věc mu vrátilo k dalšímu řízení. V odůvodnění tohoto rozhodnutí pozemkovému úřadu mj. uložilo posoudit, „zda není naplněno ustanovení § 38 odst. 2 správního řádu. V této souvislosti ÚPÚ upozorňuje na závazný právní názor vyslovený Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 14. 11. 2011, č. j. 5 As 35/2011, že neprovedení důkazu soudem v občanskoprávním sporu neznamená ještě samo o sobě, že takový důkaz nemůže být relevantní pro jiné řízení.“
16. Usnesením Pozemkového úřadu Příbram, ze dne 13. 2. 2012, č. j. 2695/92, R VI 5/2012, bylo žalobci opětovně odepřeno právo nahlížet do restitučního spisu s odůvodněním, že „Ing. M. svůj právní zájem doložil soudním sporem s rodinou C.-M. [...] pozemkový úřad soudní spor však za prokázaný zájem nepovažuje, naopak právní zájem Ing. M. je v přímém

rozporu s právním zájmem restituentů.“ Jak dodal, uvedené soudní řízení již v té době bylo pravomocně skončeno. Proti usnesení Pozemkového úřadu Příbram ze dne 13. 2. 2012 podal žalobce odvolání, v němž zejména namítal, že mu nahlížení mělo být umožněno, neboť v době podání odvolání probíhaly v dané restituční věci spory u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 10 C 230/2011 a 14 C 23/2011, řízení u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Konf. 53/2011, řízení u Ústavního soudu pod sp. zn. I. ÚS 60/12 a řízení u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 28 Co 151/2011. Ministerstvo zemědělství rozhodnutím ze dne 28. 3. 2012, č. j. 35579/2012-MZE-13312, toto odvolání zamítlo. V odůvodnění pak mj. uvedlo, že mu jako odvolacímu správnímu orgánu není o žalobcem zmiňovaných soudních řízeních nic známo. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, o které zdejší soud rozhodl rozsudkem ze dne 1. 4. 2014, č. j. 46 A 52/2012 – 168, tak, že zrušil jak rozhodnutí Ministerstva zemědělství, tak usnesení Pozemkového úřadu Příbram.

17. Krajský pozemkový úřad následně vydal dne 19. 8. 2014 prvoinstanční usnesení, jímž žalobci opět odepřel nahlížení do restitučního spisu. V odůvodnění uvedl, že zjišťoval dotazem na Okresní soud v Příbrami, Krajský soud v Praze, Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud a Ústavní soud, jaká řízení žalobce u těchto soudů vedl a zda již nebyla skončena. Na základě odpovědí soudů učinil krajský pozemkový úřad závěr, že v té době žalobce vedl jedno řízení u Krajského soudu v Praze, a to ve věci prohlášení nicotnosti rozhodnutí z roku 2006 (sp. zn. 46 A 57/2012), které bylo přerušeno. Další dvě probíhající řízení jsou žalobcem vedena u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 12 C 199/2008 a 9 C 180/2008. Tato řízení byla přerušena do doby skončení řízení o dovolání ve věci sp. zn. 10 C 230/2010. Žalobce v těchto řízeních vystupuje jako žalující strana, žalovaným jsou fyzické osoby odlišné od rodiny C.-M., žalobce se domáhá náhrady škody. Jelikož tato dvě řízení nesouvisí s činností pozemkového úřadu, krajský pozemkový úřad k nim nepřihlížel. Krajský pozemkový úřad též připsal ze dne 13. 6. 2014, č. j. SPU 272453/2014, vyzval samotného žalobce, nechť sdělí informace o soudních řízeních, která vede. Z jeho odpovědi zjistil, že před Nejvyšším soudem vedl řízení o dovolání proti rozhodnutí Krajského soudu v Praze ve věci sp. zn. 28 Co 570/2013 (prvoinstanční řízení bylo vedeno u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 10 C 230/2010), v němž šlo o žalobu podle části páté o. s. ř. Dále žalobce uvedl, že u Krajského soudu v Praze vedl (již výše uvedené) řízení ve věci sp. zn. 46 A 57/2012 týkající se vyslovení nicotnosti rozhodnutí z roku 2006 a u Okresního soudu v Příbrami vedl řízení pod sp. zn. 14 C 23/2011, které již bylo skončeno, ale uvažuje o podání ústavní stížnosti.
18. Dne 26. 8. 2014 žalobce podal proti prvoinstančnímu usnesení odvolání, které doplnil podáním ze dne 28. 8. 2014. V rámci námitek uvedl, že krajský pozemkový úřad na základě vyjádření Okresního soudu v Příbrami v odůvodnění zmínil i dvě řízení vedená u tohoto soudu pod sp. zn. 12 C 199/2008, 9 C 180/2008. Namítl, že prvoinstanční usnesení je nepřezkoumatelné, neboť tato dvě řízení nepovažoval krajský pozemkový úřad za důvod k nahlížení, a dodal, že žaloby byly podány z procesní opatrnosti pro případ, že by žalobce neprokázal nicotnost či nezákonnost rozhodnutí z roku 2006, aby v mezidobí neuplynuly lhůty. V obou těchto civilních řízeních se žalobce domáhá nároku na náhradu škody. Jedním ze žalovaných v těchto řízeních je město Dobříš, které prodejem sporného pozemku Ing. K. mělo porušit § 5 odst. 3 zákona o půdě (tzv. blokační ustanovení), druhým je Ing. K.. V restitučním spise mají být pro účely těchto dvou řízení ve věci náhrady škody dohledány písemnosti za účelem stanovení míry zavinění jednotlivých žalovaných.

19. Ústřední ředitelka žalovaného vydala dne 30. 9. 2014 podle § 16 odst. 3 a § 20 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím rozhodnutí, č. j. 474260/2014, jímž zamítla odvolání žalobce a potvrdila prvoinstanční usnesení. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce bránil žalobou, již zdejší soud vyhověl a rozsudkem ze dne 3. 10. 2016, č. j. 45 A 18/2015 – 156, rozhodnutí ústřední ředitelky žalovaného zrušil pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Žalovaného svým právním názorem zavázal, aby odvolání žalobce po procesní i hmotněprávní stránce posoudil výlučně podle správního řádu a vyčerpávajícím způsobem se vypořádal se všemi jeho odvolacími námitkami.
20. Žalovaný proto ve věci dne 7. 2. 2017 nově rozhodl a napadeným rozhodnutím opět prvoinstanční usnesení potvrdil a odvolání žalobce zamítl.
21. Soud shledal nadbytečným provádění důkazů označených žalobcem v žalobě, replice, jejím doplnění ze dne 5. 1. 2018 a podáních ze dne 23. 2. 2018, 7. 3. 2018, 29. 3. 2018 a 2. 5. 2018 neboť veškeré skutečnosti rozhodné pro posouzení věci vyplynuly z obsahu správního spisu nebo jsou soudu známy z jeho předchozí rozhodovací činnosti. Rovněž je třeba zdůraznit, že předmětem soudního přezkumu v dané věci není otázka, zda určitý dokument je (byl) či není (nebyl) obsažen v restitučním spise ani postup správních orgánů v restitučním řízení. Provedení navržených důkazů by tedy bylo nadbytečné.

VII. Posouzení věci

22. Krajský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, v rozsahu napadených výroků a v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Ve věci soud rozhodl bez jednání, neboť žalobce s takovým postupem souhlasil a souhlas žalovaného je presumován (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Na návrh žalobce soud projednal věc přednostně (§ 56 odst. 2 s. ř. s.).
23. Před vlastním posouzením věci soud považuje za nezbytné se vyjádřit k žalobcovým výhradám k osobám soudců, konkrétně předsedkyni senátu Olze Stránské. Na str. 6 žaloby žalobce kriticky hodnotil rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 10. 2002, č. j. 44 Ca 146/2002 – 68, s tím, že mezi členy tehdejšího senátu 44 Ca byla i Olga Stránská. Žalobce konkrétně uvedl, že u zdejšího soudu stále působí a mohla by projednávat i nynější žalobu, což by žalobci „zavdalo důvod k námitce podjatosti“. Obdobné poznámky k údajným pochybením Olgy Stránské ve věci sp. zn. 44 Ca 146/2002 obsahovala i další podání žalobce ze dnů 18. 12. 2017, 23. 2. 2018 a 7. 3. 2018. K výzvě zdejšího soudu ze dne 18. 4. 2017 (včetně upozornění, že předsedkyní senátu 46 A je Olga Stránská), zda vznáší námitku podjatosti, nicméně žalobce výslovně uvedl, že podjatost nenamítá. Skutečnosti, které žalobce uváděl, se nadto vztahovaly výhradně k postupu soudu v předchozích věcech, což za důvod k vyloučení považovat nelze (§ 8 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). Soud proto věc projednal, aniž by ji předkládal NSS k rozhodnutí o námitce podjatosti podle § 8 odst. 5 s. ř. s.
24. Podle § 38 odst. 2 správního řádu „[j]iným osobám správní orgán umožní nahlédnout do spisu, prokáží-li právní zájem nebo jiný vážný důvod a nebude-li tím porušeno právo některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem.“
25. Soud se nejprve zabýval třetím žalobním bodem, tj. námitkou nepřezkoumatelnosti, neboť pouze za předpokladu, že žalovaný odůvodnil své rozhodnutí řádně a přezkoumatelným způsobem lze následně přistoupit k posouzení důvodnosti dalších žalobních bodů uplatněných v žalobě. Žalobce namítl, že se žalovaný nevypořádal s jeho odvolací

námítkou (údajně vznesenou i v jedné z jeho předchozích žalob), že právě chráněné dokumenty, jako jsou rodné listy, potřebuje z restitučního spisu získat a pokud jsou osobního charakteru, musí žalovaný při jejich případné anonymizaci přesně uvést, proč ji u každého z nich provedl. Podle § 68 odst. 3 správního řádu se v odůvodnění *„uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.“* Soud musí nejprve konstatovat, že povinností žalovaného není zabývat se námitkami, které žalobce vznášel v soudním řízení (ať již v žalobě či jiných podáních), jež předcházelo odvolacímu řízení správnímu. Tato podání jsou totiž adresována soudu, nikoliv správnímu orgánu. Jedná se o úkony učiněné účastníky soudního řízení správního podle § 37 s. ř. s., nikoliv o úkony ve správním řízení, jehož výstupem bylo napadené rozhodnutí jakožto správní rozhodnutí (viz § 9 správního řádu), a ve vztahu k němuž shora citovaný § 68 odst. 3 správního řádu ukládá správním orgánům vypořádat se s námitkami účastníků.

26. Soud ze správního spisu zjistil, že v odvolání ze dne 26. 8. 2014 ani v jeho doplnění ze dne 28. 8. 2014 žalobce takovou námitku, jakou popisuje v nynější žalobě, nevznsl. Tomu ostatně odpovídá i skutečnost, že v prvoinstančním usnesení se krajský pozemkový úřad otázkou ochrany osobních údajů účastníků restitučního řízení vůbec nezabýval (viz jeho str. 17), neboť dovodil, že žalobce neprokázal právní zájem nebo jiný vážný důvod k nahlížení. Zdejší soud ostatně žalovaného již v předchozím zrušujícím rozsudku ze dne 1. 4. 2014, č. j. 46 A 52/2012 – 168, upozornil, že *„[p]okud tedy v projednávané věci správní orgán I. stupně i odvolací správní orgán dospěl k závěru, že žalobce právní zájem k nahlédnutí do spisu neprokázal, jejich úvahy týkající se ohrožení práva na ochranu soukromého a rodinného života již byly nadbytečné.“* Soud proto námitku nepřezkoumatelnosti shledal nedůvodnou.
27. Dále se soud zabýval čtvrtým žalobním bodem, tedy namítanou podjatostí úředních osob, kterou žalobce vznesl v závěru žaloby. Podle § 14 odst. 1 správního řádu je *„[k]aždá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen „úřední osoba“), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit.“* Nutným předpokladem pro posouzení toho, zda lze pochybovat o nepodjatosti úřední osoby, tak je určení konkrétní úřední osoby, vůči níž tato námitka směřuje. (Výjimku tvoří pouze případy tzv. systémové podjatosti úředních osob, což však není daný případ). Jen poté lze zkoumat, zda taková osoba má relevantní poměr k věci, účastníkům nebo jejich zástupcům, zda z něj plyne zájem na výsledku řízení a zda proto lze pochybovat o její nepodjatosti (ke kritériím posuzování podjatosti úředních osob srov. též rozsudek NSS ze dne 26. 6. 2013, č. j. 1 Afs 7/2009 – 753, bod 35). Žalobce žádnou konkrétní úřední osobu neoznačil, pouze všeobecně uvedl, že se má jednat o všechny pracovníky žalovaného, kteří se nyní i v minulosti podíleli na napadeném rozhodnutí. Jejich podjatost pak dovozuje ze stejně nekonkrétního tvrzení o tom, že tím kryjí údajná pochybení opět blíže neurčených pracovníků v restitučním řízení. Tato obecná tvrzení však žalobce nikterak nekonkretizoval ani neprokázal, že by skutečně na straně některé z pověřených úředních osob existovaly skutečné pochybnosti o jejich nepodjatosti. Soud proto čtvrtý žalobní bod shledal nedůvodným.

28. V pořadí prvním žalobním bodem žalobce namítal, že žalovaný namísto jeho právního zájmu posuzoval pravděpodobnost úspěchu jeho žalob. Tomuto tvrzení lze přisvědčit pouze z části. Žalovaný v rámci vypořádání se s odvolacími námitkami žalobce mj. skutečně zkoumal, zda rozhodnutí z roku 2006 může být nicotné, a zda je žalobce aktivně legitimován v řízení podle části páté o. s. ř. Stejně si počínal i krajský pozemkový úřad v prvoinstančním usnesení (viz str. 15 a 16). Posouzení těchto otázek bylo předmětem věci vedené zdejším soudem pod sp. zn. 46 A 57/2012, resp. dovolání žalobce podaného proti usnesení zdejšího soudu ze dne 19. 12. 2013, č. j. 28 Co 570/2013 – 830. Oba správní orgány tak v podstatě hodnotily důvodnost žaloby a dovolání žalobce. Jak správně upozornil žalobce, takové úvahy zásadně nemají své místo při posuzování jeho právního zájmu (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 3. 2013, č. j. 9 Afs 29/2012 – 53). Pokud přitom zdejší soud správním orgánům v již citovaném zrušujícím rozsudku ze dne 1. 4. 2014, č. j. 46 A 52/2012 – 168, uložil, aby při hodnocení právního zájmu žalobce v dalším řízení zohlednily mj. předmět žalobcem vedených řízení (viz str. 13 tohoto rozsudku; lze podotknout, že na téže straně zdejší soud žalovaného upozornil i na závěry naposledy zmíněného rozsudku NSS), nebylo tím rozhodně myšleno, aby správní orgány posuzovaly možnost jeho úspěchu, ale aby vyhodnotily, zda informace obsažené v restitučním správním spise mají relevantní spojitost se žalobcem vedenými soudními spory (srov. rozsudek NSS ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 As 43/2015 – 67, bod 20). Potud tedy lze dát žalobci za pravdu.
29. Z napadeného rozhodnutí nicméně plyne, že stěžejním důvodem pro odepření nahlížení do restitučního spisu bylo, že žalovaný na základě šetření dospěl k závěru, že až na dvě řízení vedená u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 9 C 180/2008 a 12 C 199/2008 byla veškerá soudní řízení, v nichž žalobce vystupoval jako účastník již skončena – tedy včetně řízení u zdejšího soudu pod sp. zn. 46 A 57/2012 a řízení o žalobcově dovolání proti usnesení zdejšího soudu ze dne 19. 12. 2013, č. j. 28 Co 570/2013 – 830. Tuto skutečnost žalobce nepopírá, naopak na str. 13 své žaloby připouští, že v současnosti jsou opravdu vedena jen zmíněná dvě řízení u Okresního soudu v Příbrami. Byť tedy žalovaný nesprávně posuzoval možnost úspěchu žalobce v řízení před zdejším soudem pod sp. zn. 46 A 57/2012 a v dovolacím řízení před Nejvyšším soudem, jednalo se o úvahy nadbytečné. Na zákonnost konečného rozhodnutí žalovaného ve věci samé (zamítnutí odvolání žalobce a potvrzení prvoinstančního usnesení) tyto nadbytečné úvahy nemohly mít žádný vliv. Nejedná se tedy o pochybení, které by mohlo být důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí.
30. To platí obdobně i pro související dílčí námitky žalobce. Poznámka žalovaného, že oprávněnost restitučních nároků restituentů byla projednávána různými soudy, včetně Krajského soudu v Praze, bylo toliko reakcí na odvolací námitky žalobce, v rámci nichž spekoval o „*tunelování*“ České republiky ze strany pozemkových úřadů a jejich „*zkorumpovaných*“ úředníků, a namítal, že je mu bráněno v dosažení soudního projednání těchto údajných podvodů (viz str. 4 a 5 žalobcova odvolání). Soudu se rovněž nejeví, že by odůvodnění napadeného rozhodnutí bylo rozporné v tom směru, že se žalovaný neřídil názorem, že úspěšnost v soudních řízeních nemůže být kritériem pro posouzení žádosti o nahlížení do restitučního spisu. Byť žalovaný skutečně nadbytečně hodnotil pravděpodobnost úspěchu žalobce v jeho soudních sporech, z celkového kontextu napadeného rozhodnutí je zřejmé, že to nebylo hlavním důvodem zamítnutí odvolání žalobce (viz výše). Taktéž vyjádření žalovaného ohledně toho, že žalobce již získal část dokumentů obsažených v restitučním spise na základě zákona o svobodném přístupu

k informacím, bylo uvedeno pouze nad rámec nezbytného odůvodnění. Žalovaný ostatně toto vyjádření zřetelně uvedl slovy „[p]ro úplnost je třeba uvést [...]“. Třetí žalobní bod proto soud shledal nedůvodným.

31. Konečně v rámci v pořadí druhého žalobního bodu žalobce namítal, že by jeho právní zájem měl být posuzován ke dni podání žádosti o nahlížení do spisu (k roku 2008), anebo případně ke dni rozhodování soudu. V souvislosti s tím pak široce rozebíral, jaká různá soudní a jiná řízení vede, vedl, či vést hodlá, a jaké má důvody k nahlížení do restitučního spisu. Soud musí nejprve poznamenat, že z obsahu tohoto žalobního bodu je zjevné, že žalobce nesprávně chápe funkci správního soudnictví. Žalobce totiž vychází z premisy, že by zdejší soud měl (k nynějšímu či dřívějšímu datu) jeho právní zájem či jiné závažné důvody k nahlížení do spisu podle § 38 správního řádu sám hodnotit a o jeho žádosti o nahlížení do spisu rozhodnout. Tak tomu ale není. Soudy ve správním soudnictví vykonávají kontrolu veřejné správy (chrání veřejná subjektivní práva osob, viz § 2 s. ř. s.), nikoliv veřejnou správu samotnou (k účelu správního soudnictví srov. např. J., L.; P., M.; V., P.; Z., J.; B., D.; Š., P. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: C. H. B., 2013, str. 6 – 12). Zdejší soud tak zásadně toliko přezkoumává zákonnost rozhodnutí žalovaného, v mezích žalobcem formulovaných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). S tím souvisí i skutečnost, že na rozdíl od (civilního soudního) řízení podle části páté o. s. ř., zdejší soud nemůže sám ve věci nahlížení do restitučního spisu rozhodnout, tj. nahlížení do restitučního spisu rozsudkem povolit či odepřít. V případě, že by soud shledal žalobu důvodnou, může napadené rozhodnutí (popř. i rozhodnutí správního orgánu I. stupně) pouze zrušit (srov. § 78 s. ř. s.). Předmětem soudního přezkumu je pouze zákonnost napadeného rozhodnutí, nikoliv nové rozhodnutí o žádosti o nahlížení do spisu.
32. Jde-li o právní zájem nebo jiné vážné důvody k nahlížení, soud tedy jen přezkoumává, zda žalovaný tuto podmínku podle 38 odst. 2 správního řádu vyhodnotil správně – tedy zda na základě toho, co žalobce tvrdil a prokázal, dospěl ke správnému závěru o (ne)existenci jeho právního zájmu či jiného vážného důvodu pro nahlížení do spisu. Jinými slovy soud zkoumá zejména to, zda žalovaný ve vztahu k žalobcem tvrzeným a prokázaným skutečnostem správně vyložil neurčité právní pojmy „právní zájem“ a „vážný důvod“ obsažené v § 38 odst. 2 správního řádu.
33. Dále lze uvést, že podle § 38 odst. 2 správního řádu je základní povinností žadatele správnímu orgánu prokázat, že má na nahlížení do spisu právní zájem nebo k němu má jiný vážný důvod. Je to tedy právě žadatel, kdo musí tvrdit a prokázat svůj právní zájem nebo jiný vážný důvod. Tato povinnost přitom není samoučelná, neboť jen na základě žadatelem uváděných skutečností může správní orgán posoudit, zda v konkrétním případě má této osobě nahlížení umožnit (srov. rozsudek NSS ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 As 43/2015 – 67, bod 14 a tam citovanou judikaturu NSS). Jinými slovy je jen a pouze na žadateli, aby tvrdil (a prokázal) takové skutečnosti, z nichž je správní orgán schopen dovodit jeho právní zájem či jiný vážný důvod. Pakliže tak neučiní, je na místě mu nahlížení do spisu odepřít usnesením podle § 38 odst. 5 správního řádu (viz též V., J. *Správní řád. Komentář*. 2. vyd. Praha: B. P., 2012, str. 438). Povinností správního orgánu není z vlastní iniciativy zjišťovat, jaký mohou mít informace obsažené ve správním spise pro žadatele význam. Naopak, správní orgán nesmí překračovat rozsah žádosti a sám dovozovat právní zájem nebo jiný vážný důvod pro nahlížení za žadatele (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 11. 2011, č. j. 6 Ads 132/2011 – 93).

34. Z uvedeného tedy nutně plyne, že nedostatky tvrzení či prokázání právního zájmu (jiného vážného důvodu) nelze dodatečně „zhojit“ v řízení před soudem tím, že žalobce v žalobě (nebo dokonce v pozdějších podáních soudu) svá tvrzení (důkazy) doplní. Jinými slovy, klade-li zákon veškerou důkazní iniciativu do rukou žadatele, který však v řízení před správními orgány své břemeno tvrzení a důkazní neunesl, pak nelze správnímu orgánu vytýkat, že při hodnocení tvrzených důvodů pro nahlížení nepřihlédl k okolnostem, které žadatel neuvedl či neprokázal, a jež správní orgán nebyl povinen sám zjišťovat. Pokud správní orgány v souladu s § 38 odst. 2 správního řádu dospěly k závěru, že žadatel svůj právní zájem neprokázal, pak takové rozhodnutí nelze zrušit pro nezákonnost pouze z toho důvodu, že se správní orgány nezabývaly skutečnostmi, které žadatel v průběhu správního řízení netvrdil a neprokázal.
35. V projednávané věci se přitom žalobce v rámci druhého žalobního bodu v podstatě domáhá, aby soud jeho právní zájem na nahlížení do restitučního spisu nově posoudil a rozhodl, zda je či není dán. Za tímto účelem uvádí řadu nových skutečností, kterými zejména odůvodňuje svůj právní zájem. Tvrdí tak např., že zamýšlí podat stížnosti k ESLP, podat žádost o náhradu škody způsobenou rozhodnutími soudů, chce svůj případ medializovat, či že podal zásahovou žalobu k Městskému soudu v Praze. Tyto skutečnosti jsou však, jak bylo výše vysvětleno, pro přezkumnou činnost soudu irelevantní. Povinností žalobce není v žalobě uvádět důvody, pro které je dán jeho právní zájem na nahlížení do restitučního spisu (tedy v podstatě doplňovat žádost o nahlížení do spisu), ale vymezit důvody, pro něž je podle něj napadené rozhodnutí nezákonné či nicotné [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], a to z hlediska skutkového stavu v době rozhodování správního orgánu.
36. V rámci tohoto žalobního bodu tak lze za relevantní považovat pouze argumentaci, že by důvody nahlížení do spisu (zejména žalobcův právní zájem) měly posuzovány ke dni podání jeho žádosti o nahlížení v roce 2008. Pokud touto námitkou žalobce míní, že by tak měl činit soud, lze zopakovat, že soud v řízení podle § 65 a násl. s. ř. s. neposuzuje jeho žádost o nahlížení (tj. jím uváděné důvody k nahlížení), ale zákonnost napadeného rozhodnutí. Tu přitom posuzuje podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování správního orgánu (srov. § 75 odst. 1 s. ř. s.). Vycházet z dřívějšího stavu by ostatně bylo absurdní, neboť v té době ještě napadené rozhodnutí nebylo vydáno a neexistoval tak vůbec k přezkumu způsobilý předmět soudního řízení.
37. Pokud žalobce zamýšlel, že jeho právní zájem měl být správními orgány (žalovaným) posuzován ke dni podání žádosti, ani v tom mu nelze přisvědčit. Lze konstatovat, že správní orgány podle konstantní judikatury NSS rozhodují podle skutkového a právního stavu ke dni vydání svého rozhodnutí (srov. např. body 25 až 27 rozsudku NSS ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011 – 79). Tato obecná zásada se uplatní nejen v řízení před správním orgánem I. stupně, ale i v řízení odvolacím (srov. bod 36 rozsudku NSS ze dne 17. 12. 2008, č. j. 1 As 68/2008 – 126, publ. pod č. 1786/2009 Sb. NSS) a stejně tak v pokračujícím řízení poté, co bylo rozhodnutí správního orgánu zrušeno soudem a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení (srov. body 10 až 12 rozsudku NSS ze dne 27. 8. 2015, č. j. 2 Ads 171/2015 – 61).
38. Důvodem pro vybočení z této obecné zásady přitom není, že v konkrétním případě (jako by mohl být i tento) by skutkový a právní stav v době rozhodování správního orgánu mohl být pro žadatele méně příznivý, než by byl v době podání jeho žádosti. Postup, kdy by správní orgány rozhodovaly podle stavu k různým okamžikům vždy v závislosti na tom, jak by to vyhovovalo žadateli, by byl v rozporu s principy právní jistoty a

předvídatelnosti práva (srov. body 20 až 23 rozsudku NSS ze dne 16. 8. 2017, č. j. 2 Azs 163/2017 – 35). Skutečnost, že rozhodnutí žalovaného byla soudy několikrát zrušena a v mezidobí se bez přičinění žalobce změnily okolnosti, na nichž žalobce zakládal svůj právní zájem (byla skončena příslušná soudní řízení), proto neodůvodňuje odchýlení se od shora uvedené zásady (srov. bod 19 rozsudku NSS ze dne 18. 1. 2018, č. j. 1 Azs 397/2017 – 31).

39. Umožnění nahlížení do spisu v situaci, kdy právní zájem žadatele již pominul, by ostatně bylo taktéž v rozporu se samotným účelem tohoto institutu, jímž je omezit třetím osobám přístup k dokumentům v něm obsaženým právě pouze na případy, kdy k tomu (stále) mají vážné důvody (srov. obdobně bod 18 rozsudku NSS ze dne 18. 1. 2018, č. j. 1 Azs 397/2017 – 31). Jinými slovy, třetím osobám nelze umožnit nahlížení do spisu, aniž by k tomu měly stále existující důvody. Jen na okraj lze dodat, že domnívá-li se žalobce, že mu byla v důsledku opakovaně rušených nezákonných rozhodnutí žalovaného způsobena škoda či nemajetková újma, lze se domáhat její náhrady podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů.
40. Žalobce dále v rámci obšírného popisu jím vedených řízení argumentoval právním zájmem na výsledku v době rozhodování žalovaného neskončených řízení vedených u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 9 C 180/2008 a 12 C 199/2008. V souvislosti s tím taktéž namítl, že žalovaný nepřipustně předjímá, jaký bude výsledek těchto sporů. Z obsahu správního spisu plyne, že o těchto řízeních se žalovaný (resp. krajský pozemkový úřad) dozvěděl až poté, co sám obeslal uvedený okresní soud přípisem ze dne 13. 6. 2014, č. j. SPU 273008/2014, s dotazem, jaká řízení u něj žalobce vede. Okresní soud v Příbrami krajskému pozemkovému úřadu sdělil, že obě výše uvedená řízení jsou momentálně přerušena; žalovanými stranami jsou fyzické osoby odlišné od restituentů a jedná se o žaloby na zaplacení, resp. náhradu škody. Krajský pozemkový úřad tak v prvoinstančním usnesení dovodil, že tato řízení se netýkají činnosti pozemkového úřadu a neplyne z nich právní zájem žalobce na nahlížení do restitučního spisu. Proti tomu se žalobce ohradil ve svém odvolání ze dne 26. 8. 2014, kde uvedl, že, jelikož se k těmto řízením krajský pozemkový úřad blíže nevyjádřil a nepovažoval je tak za důvod k nahlížení, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné (ačkoliv sám žalobce se o nich v průběhu správního řízení rovněž nezmínil ani na výzvu krajského pozemkového úřadu ze dne 13. 6. 2014, č. j. SPU 272453/2014). Dále žalobce rozvedl, že žaloby v těchto věcech byly podány pro případ, že by neuspěl v řízeních týkajících se přezkumu zákonnosti, resp. nicotnosti rozhodnutí z roku 2006. Uvedl, že se v nich jedná o náhradu škody. Žalovaným je jednak město Dobříš, které prodejem sporného pozemku Ing. K. porušilo § 5 odst. 3 zákona o půdě, neboť na něj byl učiněn restituční nárok. Dalším žalovaným je pak Ing. K.. Žalobce bude potřebovat nahlédnout do restitučního spisu, aby byl schopen stanovit a prokázat míru zavinění těchto žalovaných. Odkázal na rozsudek NSS ze dne 13. 1. 2014, č. j. 1 Afs 87/2013 – 73. Na to žalovaný v napadeném rozhodnutí reagoval konstatováním, že tyto věci se přímo netýkají restitučního nároku restituentů, neboť sám žalobce uvádí, že se jedná o žaloby na náhradu škody, v nichž žalovanými jsou jiné osoby než restituenti.
41. Soud musí konstatovat, že i tato žalobní argumentace spočívá v nových tvrzeních žalobce o jeho právním zájmu, jimiž rozvádí velmi stručný popis obou soudních řízení předestřený v rámci odvolacích námitek, aniž by závěry žalovaného jakkoliv (vyjma níže vypořádané dílčí námitky) relevantně zpochybňoval. Jinak řečeno, žalobce opět žalovanému vytýká, že

při posuzování jeho právního zájmu nevzal v potaz okolnosti, které mu sám nesdělil. Lze tak jen zopakovat, že podle § 38 odst. 2 správního řádu tížilo důkazní břemeno a břemeno tvrzení žalobce. Povinností žalovaného proto nebylo z vlastní iniciativy zjišťovat, jakou mohou mít informace obsažené v restitučním správním spise relevantní spojitost se shora uvedenými soudními spory u Okresního soudu v Příbrami a domýšlet si, jaká je procesní strategie žalobce. V soudním řízení pak k novým tvrzením při posuzování naplnění právního zájmu žadatele nelze přihlížet, neboť žádost o nahlížení do spisu zde není nově posuzována. Jeho předmětem je toliko přezkum zákonnosti napadeného rozhodnutí.

42. K související dílčí námitce žalobce pak lze uvést, že žalovaný důvodnost jeho žalob projednávaných Okresním soudem v Příbrami pod sp. zn. 9 C 180/2008 a 12 C 199/2008 nijak nepředjímal, neboť pouze dovodil, že obě řízení se přímo netýkají restitučních nároků restituentů, aniž by se jakkoliv zabýval pravděpodobností úspěchu žalobce. Zdejší soud přitom dodává, že tento závěr v kontextu tvrzení uváděných žalobcem ve správním řízení považuje za správný. Žalobce totiž obě soudní řízení původně jako důvod pro nahlížení do spisu vůbec neuváděl a ve svém odvolání se omezil jen na stručné a nekonkrétní konstatování, že se jedná o náhradu škody způsobené mu městem Dobříš porušením § 5 odst. 3 zákona o půdě a Ing. K., a že nahlédnout potřebuje, aby byl schopen prokázat „míru zavinění“ žalovaných. Podrobnější informace o tom, oč vlastně v těchto řízeních jde a jaká je v nich jeho žalobní argumentace, žalobce vylíčil až nyní v žalobě a dalších podáních soudu, což ovšem, jak bylo výše několikrát zdůrazněno, není relevantní. Na základě skutečností uváděných žalobcem ve správním řízení se skutečně jeví, že obě soudní řízení nemají s dokumenty obsaženými v restitučním spise žádnou relevantní spojitost a z jejich vedení nelze dovodit žalobcův právní zájem k nahlížení do restitučního spisu. Soud pro úplnost též podotýká (byť to žalobce nenamítal), že za situace, kdy z tvrzení žalobce nebyl jeho právní zájem zřejmý, nebyl žalovaný ani povinen jej vyzývat k jejich doplnění (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 11. 2011, č. j. 6 Ads 132/2011 – 93; pro od této věci odlišnou situaci, kdy pouze není jasné, jak závažný právní zájem žadatele je, srov. body 36 až 46 rozsudku NSS ze dne 23. 1. 2014, č. j. 1 Afs 87/2013 – 87). I tento žalobní bod je proto nedůvodný.

VIII. Závěr a náklady řízení

43. S ohledem na shora uvedené závěry soud žalobu zamítl jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
44. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., z něhož plyne, že právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem má účastník, který byl ve věci plně úspěšný. Žalobce nebyl ve věci ani z části úspěšný, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný byl sice plně úspěšný, žádné náklady mu však v řízení před soudem nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly a přiznání jejich náhrady ani nepožadoval.
45. Osoba zúčastněná na řízení podle § 60 odst. 5 s. ř. s. nemá právo na náhradu nákladů, neboť jí nebyla soudem uložena povinnost ani nenavrhla přiznání nákladů řízení z důvodů zvláštního zřetele hodných.

Poučení :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 1. srpna 2018

Olga Stránská v. r.
předsedkyně senátu